

Gebruik vervuilde baggerspecie is lokaal maatwerk

Hoewel licht vervuilde baggerspecie gebruikt mag worden om bijvoorbeeld zandwinputten te verondiepen, zitten daar vaak haken en ogen aan. Omwonenden protesteren regelmatig, lokale en regionale overheden zijn het niet altijd eens over nut en noodzaak van (her)gebruik van baggerspecie en de regelgeving is ook niet altijd duidelijk. Ten slotte bestaan ook over de normering gereede twijfels, zo bleek tijdens de negende Nationale Conferentie Baggerspecie, die het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid op 11 februari in Nieuwegein hield.

Tommy Bolleboom van Bodem+ ging in op de handreiking die door verschillende partijen wordt opgesteld om te helpen bij het al dan niet gebruiken van baggerspecie om zandwinputten te verondiepen. Deze handreiking moet uiteindelijk worden ingebed in het Besluit bodemkwaliteit. Op dit moment is deze handreiking nog een concept, maar naar verwachting wordt in april een circulaire verspreid die de definitieve handreiking bevat. Bolleboom benadrukte dat het Besluit bodemkwaliteit en de handreiking alleen kaders bieden en dat overleg tussen alle betrokken partijen noodzakelijk blijft om tot een voor iedereen acceptabele situatie te komen.

Tim Grotenhuis van de Wageningen Universiteit stelde dat een gedeelte van de verontreiniging in baggerspecie niet beschikbaar is, met andere woorden: niet in het milieu zou komen. Dat kan betekenen dat wellicht zwaarder vervuilde baggerspecie kan worden gestort zonder gevaar voor de omgeving. Grotenhuis vond dat er in het beleid meer aandacht zou moeten zijn voor de risicoconcentratie in plaats van de totale concentratie, waarvan een gedeelte immers niet beschikbaar lijkt te zijn. Hij pleitte voor meer onderzoek naar zowel desorptie van vervuiling als detectiemethoden om de vervuiling te meten.

Ido Bosman van Wetterskip Fryslân en Erik Wondergem van Waterschap Vallei & Eem gingen onafhankelijk van elkaar in op de praktijk van het storten. Beiden behandelden een casus in hun beheergebied, waarbij baggerspecie gebruikt werd om een plas ondieper te maken. Hoewel de lokale omstandigheden uiteraard verschillend waren, bleek de handelswijze van de waterschappen niet erg te verschillen. Omdat het Besluit bodemkwaliteit ruimte biedt voor lokale invulling van het beleid, hebben beide waterschappen de lokale situatie uitgebreid onderzocht voor ze aan de slag gingen. Vallei & Eem heeft ook nog een uitgebreid traject opgesteld voor monitoring en waar nodig maatregelen om de waterkwaliteit ook lang na het aanbrengen van de baggerspecie te garanderen.

Als intermezzo werd een discussie gehouden tussen Tweede Kamerlid Eddy Bilder (CDA), Niels Ruyter (Bouwend Nederland) en wethouder Frans van Vugt van Naarden. In de wat tamme discussie gaf Frans van Vugt een voorbeeld van het storten van baggerslib in het Goomeer door de gemeente Amsterdam. Naarden was daar niet van op de hoogte gesteld en legde de stort dan ook

stil. Maar, zo gaf Van Vugt aan, als Amsterdam een vergoeding voor de stort zou aanbieden, was dat alsnog bespreekbaar.

Peter de Putter ging in op de positie van de waterbodems in de Waterwet, die op 22 december jl. van kracht is geworden. Hoewel deze wet bedoeld is om de wetgeving over water te versimpelen, is dat voor waterbodems niet helemaal gelukt. Zo valt een waterbodem in bepaalde gevallen niet onder de Waterwet, maar soms onder de Wet bodembescherming, afhankelijk van de grenzen van het oppervlaktewaterlichaam. De Waterwet gaat uit van veel overleg tussen het bevoegde gezag (waartoe de gemeente niet meer behoort), maar hoe dat in de praktijk uitwerkt moet nog blijken.

Michiel Gadella (ministerie van VROM) ging in op de implementatie van het Besluit bodemkwaliteit. In het Bouwstoffenbesluit werd (her)gebruik van baggerspecie centraal geregeld; het nieuwe Besluit bodemkwaliteit gaat uit van een meer decentrale besluitvorming. Dat biedt mogelijkheden voor de lokale en regionale beheerders, maar

ook levert ook moeilijke afwegingen en handhaving van de regels op. Om ondersteuning te bieden, is een zogeheten implementatieteam samengesteld. Dit team heeft een enquête gehouden onder met name de waterschappen over de implementatie van het Besluit bodemkwaliteit. Een opvallende uitkomst was dat een groot aantal waterschappen niets aan handhaving doet. De aanbevelingen van Gadella zijn dan ook dat beheerders het aanbod van bagger in beeld moeten brengen, evenals de mogelijke bestemmingen en eventuele risico's, voor draagvlak moeten zorgen én vooral actief aan de slag moeten.

Hans Aalderink (Arcadis) ten slotte ging in op het nut en de noodzaak van baggeren. Slib heeft over het algemeen een negatief effect op de waterkwaliteit: de zuurstofhuishouding met name, maar ook door nalevering van nutriënten, verminderd doorzicht en een negatieve invloed op ondergedompelde waterplanten. Dit speelt vooral in stagnante wateren. Maar baggeren is niet per se de juiste manier om waterkwaliteitsproblemen op te lossen. Het verwijderen van bagger kan leiden tot extra nalevering van nutriënten uit de bodem. Ook kan het inhalen van gebiedsvreemd water leiden tot extra nalevering van een gebaggerde waterbodem. Hoewel de waterbodem een belemmering kan zijn voor het behalen van de KRW-doelen, bepleitte Aalderink dan ook voorzichtigheid met baggeren.

Omvangrijk baggerwerk in Oost-Brabant

Waterschap Aa en Maas werkt, in opdracht van de Provincie Noord-Brabant en samen met de gemeente Boxmeer en het Brabants Landschap, sinds afgelopen oktober aan een omvangrijk baggerklus in Oost-Brabant. Eind dit jaar moet het natuurgebied De Vilt zijn hersteld en de waterkwaliteit verbeterd.

De baggerwerkzaamheden moeten voor het komende voorjaar afgerond zijn om kwetsbare planten- en diersoorten te beschermen. Daarnaast verwijdert het waterschap veel wilgen die te dicht bij of in het water groeien. Ook zijn veel populieren gekapt. Door deze ingrepen krijgt de oude Maasmeander die door het natuurgebied loopt, zijn oorspronkelijke karakter terug. In de loop der jaren was een dikke laag slib ontstaan in de waterplassen. Die bevat veel voedingsstoffen, waardoor uitbundige groei van blauwalg een jaarlijks terugkerend probleem is.

De Vilt is een zogeheten natte natuurparel: een natuurgebied met bijzondere natuurwaarden dat afhankelijk is van de hydrologische omstandigheden.

Vanuit de lucht zijn de grote hoeveelheden slib in de 'natte natuurparel' De Vilt goed te zien.

